

MARKO KREMŽAR

Žrtve slovenskih komunistov - čakajo...

Junjska razmislijanja

Aprila, pred šestdesetimi leti, se je za nas Slovence pričela druga svetovna vojna. Za vse gorje in žrtve, ki jih je ta povzročila med nami in po vsem svetu, sta v prvi vrsti odgovorna Hitler s svojimi nacisti in Mussolini s svojimi fašisti. Vsak nemški nacist, pa naj je sodeloval s furerjem v enotah SS ali pa v kaki zakotni pisarni in vsak italijanski fašist, naj je imel črno srčajo pod uniformo ali pod suknjičem, nosi del odgovornosti za vse vojne žrtve. Teh žrtve je bilo med Slovenci veliko.

Pol leta po pričetku vojne je pri nas izbruhnila revolucija. Trajala je skoraj ves vojni čas in še po njem. Povzročila je med Slovenci še več žrtve kot vojna. Za te žrtve ne moremo dolžiti tujcev. Z isto doslednostjo, kot smemo in moramo pokazati na tiste, ki so krivi vojne in njenih grozot, smo dolžni kazati na te, ki so zavestno priklicali nad naš narod strahoto revolucije. To odgovornost nosijo voditelji in člani Zveze jugoslovanskih komunistov z Josipom Brozom na čelu. Med temi so imeli slovenski komunisti odločujočo vlogo in na Slovenskem je revolucijo izvedla slovenska KP. Ta je vsilila narodu totalitarno državo, jo vzdrževala in se od nje okoriščala. Nosi torej odgovornost za pričetek in za potek revolucije, za njene posledice, in za njene ne obžalovane, ne priznane in še ne sojene zločine.

Pogosto je slišati, da so to stvari, ki nikogar več ne zanimajo, kar je do neke mere, na žalost, res. Vendar kljub temu lahko tu in tam beremo v domačem tisku, zapise in kronike o dogodkih iz let revolucije, ki so sovpadala s časom vojne in okupacije. Značilno pa je, da večina piscev spravlja vse žrtve, tako vojne kakor revolucije, pod isto nalepko, „vojnih žrtve“.

Ko beremo, recimo, spominski članek o nekem družinskem očetu, ki so ga umo-

riili partizani, le zato ker je bil dosleden katoličan, zvemo, da je bil „ubit v času vojne“. O družini, katero so pomorili partizani na zverinski način beremo, da jih je nekoč, „med vojno vzela noč“. Duhovnik, ki so ga umorili komunisti, je bil nekeje predstavljen kot „žrtev medvojnih dogodkov“. Mladega fanta, ki so ga ujeli partizani, mučili, umorili pa ofarski terenci, naj bi usmrtili „neznanci“. Cerkev, ki so jo med revolucijo požgali partizani, je bila „med vojno uničena“, drugo, od komunistov porušeno po vojni, je „detonacija spremenila v kup ruševin“. Celo o po vojni pomorjenih domobrancih je nekeje pisalo, da so „vojne žrtve“. Takih primerov iz slovenskega demokratičnega tiska zadnjih desetih let, bi lahko našteali še in še. Ali je to še posledica dolgoletnega strahu? Mar ni čudno, da je v družbi, ki se rada ponaša, da je razbila vse tabuje, prav okoli komunističnih zločinov toliko slepomišljenja? Zakaj se velikemu delu rojakov doma naravnost upira, da bi zapisali, da so med komunistično revolucijo Slovence pobijali v znamenju OF rojaki, pa bodisi kot člani partijske VOS ali kot partizani, ki so bili po vsej Sloveniji in ne le na Dolenjskem in Notranjskem, orodje komunistične partije? Kdor meni, da je bilo kjerkoli na slovenskem drugače, naj se poskuša spomniti, če je kdaj zasledil kako partizansko enoto brez političnega komisarja. Ta je po sovjetskem modelu skrbel med tovariši za ideološko pravovernost in poslušnost komunistični partiji. Kdor meni, da so komunisti obvladali partizanstvo le „na Kranjskem“, naj se spomni, da so ti povsod nosili na kapah rdeče peterokrake zvezde, ki so jasno pričale kdo in kaj so. Ta ali oni posameznik je lahko bil partizan „malo drugače“, a njihove vojaške enote so bile v pravem pomenu besede parti - zanske, to

Nad. na 2. str.

Bojan Grobovšek novi veleposlanik v Argentini

Predsednik republike Milan Kučan je 28. maja podpisal ukaz o imenovanju Bojana Grobovška za izrednega in pooblaščenega veleposlanika RS v Argentini, so sporočili iz urada predsednika republike.

Novi veleposlanik je bil rojen v Ljubljani 26. oktobra 1949. Diplomiral je kot sociolog na ljubljanski univerzi in kot magister mednarodnih odnosov na The Johns Hopkins University.

Od leta 1975 do 1980 je bil zaposlen kot asistent na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo na univerzi v Ljubljani. Nato je bil do leta 1987 zunanje politični časnikar in komentator Radiotelevizije Slovenije in med 1987 in 1991 dopisnik dnevnika Delo in Radiotelevizije Slovenije na Dunaju. Leta 1992 je stopil v diplomatsko službo in sicer najprej kot svetovalec na veleposlaništvu Republike Slovenije v Avs-

triji do leta 1995. Od tega leta pa do 1999 je bil veleposlanik Republike Slovenije na Poljskem in od 1998 do 1999 tudi veleposlanik RS v Romuniji s sedežem v Varšavi. Nato pa je do svojega imenovanja na mesto v Buenos Airesu vodil Sektor za Afriko, Azijo, Latinsko Ameriko in Pacifik v Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije.

Bojan Grobovšek je poročen in ima dva sinova. Obvlada več jezikov, saj poleg slovenščine in angleščine govori še francosko, italijansko, nemško, poljsko in špansko.

Novi veleposlanik bo prevzel mesto v Buenos Airesu čez kak mesec.

Novemu veleposlaniku k imenovanju čestitamo in mu želimo obilo uspeha, tako v povezovanju Slovenije z Argentino kakor v sodelovanju s slovensko skupnostjo v naši deželi.

Slovenski utripi

STOLČKI SO BOLJŠI

Povedali smo, da je nova vlada, v katero so kot „enakopravni“ partnerji tudi SKD + SLS Ljudska stranka, na hitro odstranila vse funkcionarje, ki jih je nastavila Bajukova vlada. Pri tem seveda ni šlo za čisto, maščevanje, ampak le za striktno stroko, vsaj tako so mediji trobili na rog. Ker je bil bivši predsednik SKD + SLA Marjan Podobnik imenovan za direktorja Telefonske družbe, so tudi njega odstranili.

Člani stranke so takoj protestirali. Izvršilni odbor stranke pa se je nato pogovarjal, kaj naj storijo, morda naj celo izstopijo iz vladne koalicije. A bilo je vse mirno. Izjavili so, da zaradi splošne koristi ne bodo zaradi ene osebnosti odšli iz vlade. Da pa bodo morali bolj odločno zahtevati

svoje v koaliciji. Jasno je, da če v tem niso dosegli nič v koaliciji, tudi v bodoče ne bodo kaj pomembni, posebej sedaj, ko so levičarji videli, da raje ostanejo na stolčkih, bivše predsednike stranke pa naj mečejo iz služb, kakor hočejo. In v dokaz jim je levičarska Združena Lista že očitala, da so oni prekršili koalicijsko pogodbo, ker so volili proti zakonu o oplojevanju, v vladi pa so ponižno molčali.

OSMRTNICA S KRIŽEM

A niso vsi tako uslužni in potrpežljivi, da z njimi pometajo. Pred kratkim je umrla pri Podčetrtku na Štajerskem Marija Krašovec, mati znanega duhovnika in znanstvenika, strokovnjaka za sveto pismo. Domači so dali osmrtnico v mariborski Večer in ljubljansko Delo. Seveda osmrtnico s križem kot simbolom vernih. Večer jo je priobčil brez problema, Delo pa ne. Vse je bilo tiho. Odgovorni so zatrjevali, da osmrtnice s križem ne morejo objaviti, ker je tak sklep uredniškega sveta.

Sorodniki so po pogrebu hoteli objaviti v Delu še zahvalo (brez križa), v kateri so pojasnili, zakaj ni bila objavljena osmrtnica. Tudi tega v Delu niso hoteli objaviti.

Domači so se nato pritožili na sodišču. Njihov advokat Starman je označil to Delovo stališče kot grobo kratenje osnovnih človekovih pravic, kajti po ustavi je tudi javno izpovedovanje vere dovoljeno.

Zahtevajo, da Delo objavi osmrtnico in zahvalo, obenem pa sodišče tudi prepove časopisu, da v prihodnje z odklanjanjem oglasov skupaj z verskimi znamenji posega v osnovne ustavne pravice državljanov.

Spet nov znak, kako vladajoče oblasti in njim prijazni mediji nastopajo proti Cerkvi in veri.

Pojasnilo volilne komisije

Veleposlaništvo Republike Slovenije nam je posredovalo pojasnilo slovenske republiške komisije glede izvedbe referendum o zakonu o spremembah o zdravljenju neplodnosti.

Ta referendum je razpisan za dne 17. junija 2001. Zakon o referendumih ima določbo, da bo to glasovanje organizirano samo na območju Republike Slovenije in da bodo državljani RS, ki se nahajajo v tujini, lahko glasovali le, če se bodo nahajali v Sloveniji 17. junija (oziroma tudi 12, 13 in 14. junija.) Ti bodo lahko glasovali na podlagi potrdila, ki ga bo na dan glasovanja izdala upravna enota, zato se ni treba posebej prijavljati za vpis v volilni imenik.

STRAN 3:

Obletnica v San Martinu

OTROCI POLAGAJO SVEČKE PRED SPOMENIK. Podrobno poročilo o spominski proslavi in govor Marjana Lobode bomo priobčili v prihodnji številki.

K dosežku naših predstavnikov

Dobrega pol stoletja je minilo, kar je nekaj duhovnih pritlikavcev, ki so si domišljali, da so pooblašeni spreminiti slovenski narodni značaj, to svojo genocidno namero zapisali celo v program. Minilo je komaj desetletje in se še ni poleg odmev poloma podrtije, ki so jo še bolj potem ti „inženirji duš“ povzročili v dobršnem delu sveta. A glej, znova so tu, ti „inženirji“.

Videti je, kakor da predstavniki vsega ljudstva in drugi, ki grabijo za vzvode moči in oblasti, kanijo še učinkoviteje „inženirji“ po od eksperimentov polmrtnem okleščenem slovenskem trupu, tokrat kar neposredno s semenskim pa genetskim materialom in genetsko tehnologijo.

Te in in njim podobne velja spomniti na skoraj že pozabljen utrinek.

Vprašanje A:

Veste za nosečo žensko, ki ima že osem otrok. Trije od njih so gluhi, dva sta slepa, eden duševno zaostal, sama nosečnica pa ima sifilis.

Ali bi ji priporočili abortus?

Preden se odločite, poskusite odgovoriti na naslednje vprašanje.

Vprašanje B:

Čas je izvoliti novega voditelja in vaš glas bo odločilen. Poznate naslednja dej-

stva o treh glavnih kandidatih:

Prvi: je povezan s korumpiranimi politiki, nasvete išče pri astrologih, ima dve priležnici, je verižni kadilec in popije vsaj 10 martinjev dnevno.

Drugi: dvakrat so ga že vrgli iz službe, poležava do opoldne, kot študent je kadil opij in vsak večer popije steklenico whiskyja.

Tretji: heroj, odlikovan za vojne zasluge, vegetarijanec, nekadilec, včasih spi malo piva in nima družinskih afer.

Odločite se takoj, potem pa preberite pojasnila:

Prvi kandidat: Franklin D. Roosevelt

Dtugi kandidat: Winston Churchill

Tretji kandidat: Adolf Hitler

No, sedaj se lotite odgovora na vprašanje A.

Če ste se odločili za abortus, ste pravkar umorili Beethovena!

In še misel za tolažbo: Amaterji so zgradili rešilno Noetovo barko, vrhunski profesionalci pa Titanik.

Pa lep pozdrav!

Andrej Lenarčič
Ljubljana

Žrtve slovenskih...

Nad. s 1. str.

je, orodje partije.

Med Slovenci je veliko vojnih žrtev, a neprimerno več smrti in trpljenja so povzročili v našem narodu komunisti s svojo revolucijo. Vendar s tem, ko celo dobronamerni pisci ne ločijo med zlom, ki ga je prizadela vojna, od zla, ki je sad revolucije, dajejo potuho krivcem in sodelujejo pri potvarjanju naše preteklosti. Nič manj pa ne meglijo pogleda na našo bližnjo preteklost tisti, ki v svojih spisih opisujejo revolucijo pri nas kot „spopad ljudi“, pripadnikov različnih ideologij. Pri nas ni šlo za „spopad“, temveč za „napad“ komunistov na drugače misleče in čuteče rojake. Katoličani niso šli v boj, kot smo tudi že brali, „proti komunizmu“, niso prišli za orožje proti ideji, marveč so se branili pred komunističnimi likvidatorji. Boj za oblast je popolnoma enostransko pričela in izvajala KP. Do „spopada“ je prišlo šele, ko so se napadeni rojaki morali braniti. Pa tudi takrat se naprotniki komunistov niso borili za oblast ali proti ideji, marveč za preživetje.

Značilo je, da celo v demokratičnem tisku lažje najdemo zapis, da je pri nas divjala državljanska vojna, kot pa dejstvo, da so komunisti pod sovražno okupacijo začeli z revolucijo, to je boj za dosego totalitarne oblasti. Če bi objektivni pisci jasno povedali, da se pri nas revolucija ni pričela z državljansko vojno, marveč da je do te kasneje privedlo komunistično nasilje, bi bilo pomorjene protikomuniste težje imenovati: „žrtve vojne“, da o propagandni psovki: „izdajalci“ ne govorimo.

Slišali smo tudi, da je bilo med vojno povsod tako. Take trditve so, milo rečeno, popolna izmišljotina. Nikjer v Evropi ni bilo med vojno tako kot v Jugoslaviji in sicer zato, ker je med vojno v Evropi edino KPJ podredila koristi naroda svojemu boju za oblast. To njeno krivdo in odgovornost še poveča. Nerazumljivo je, da celo zdaj, v slovenski državi, za vse to gorje ni nihče odgovoren in kar je še huje, da celo mnogi demokratični politiki o tem raje molčijo.

Slovensko sodstvo se gotovo zaveda, da bo treba množične zločine iz tistih časov, ki ne zastarajo, obsoditi, če že ne

kaznovati. Vendar se zdi, da odgovornih ne zanimajo niti partizanski poboji civilnega prebivalstva, niti skupinske likvidacije jetnikov med revolucijo, pa pokol ranjenec in razoroženih domobrancev po njej. Ne gane jih nad dvesto tisoč pomorjenih ujetnikov različnih narodnosti, v prvih mesecih komunistične oblasti na Slovenskem, kar je zločin nad narodom pa tudi zločin nad človeštvom.

Ker je nemogoče, da o teh zločinih sodna oblast ne bi vedela, je jasno, da je v Sloveniji do pravne države še daleč. Vprašanje je, kako naj do nje pridemo, dokler velik del rojakov vztrajno tišči glavo v pesek in skuša vse preteklo gorje naprtiti svetovni vojni. Ali bomo res morali čakati, da prične raziskovati genocid, storjen na slovenskih tleh, kaka mednarodna komisija? Ko se bo to zgodilo (in slej ko prej se gotovo bo) se ne bi smeli čuditi, če bodo predstavniki kontinuitete v naši državi skušali zvrniti odgovornost za medvojno in povojno morijo na ves slovenski narod, da bi tako reševali mit NOB, s katerim dediči partije še vedno opravičujejo njeno krivavo nasilje.

Nekateri menijo, da v zvezi z revolucijo ne kaže govoriti o krivcih, ker bi to otežkočalo pot do sprave. To bi držalo, če bi bila sprava res stvar pozabe. A ni tako. Za spravo je potrebno tako odpuščanje, kakor kesanje, oboje pa na temelju resnice. Brez spomina ne gre.

Svojci žrtev niso v teku desetletji nikoli govorili o maščevanju, velikokrat pa so molili za tiste, ki so krivice prizadeli, kar je znak odpuščanja. Za spravo je potrebno potemtakem le še obžalovanje s strani tistih, ki so revolucionarno gorje pozročili, se desetletja z njim okoriščali, ljudi strahovali in jih z lažjo še danes zavajajo. Kolikor pa teh ni več, je to naloga njih naslednikov, predstavnikov kontinuitete.

Žrtvam nemških nacistov in italijanskih fašistov so, po vojni, države naslednice vsaj deloma krivice poravnale. Zločinci so bili sojeni, politični sistem, v okviru katerega so se zločini dogajali, obsojen in obžalovan. Po tem dejanju jim je bilo res mogoče obrniti list zgodovine. Pri nas se to še ni zgodilo. Kdaj bo slovenska država na podoben način poravnala krivice, ki jih je prizadela komunistična revolucija, njenim žrtvam pa priznala dolžno čast?

Tudi mrtvi čakajo.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Vlada je z uspeho zamenjavo zunanje-ga dolga dosegla potreben oddih. Sedaj se lahko posveti drugim žgočim problemom, predvsem pa ukrepom, ki naj pospešijo reaktivacijo domače proizvodnje.

USPEH - KAKO DOLGO?

V vladi so veseli in v en glas pojejo slavo uspehi zamenjavi zunanje-ga dolga, ki naj bi zapadel v kratki dobi, za bone dolgoročnega značaja.

Veseli je razumljivo. Zastavili so si cilj doseči zamenjavo v višini 27.000 milijonov dolarjev. Razni opazovalci in napovedovalci pa so menili, da bo vsota ostala tam na desetih milijardah. A končni računi so pokazali, da so zunanji upniki sprejeli refinanciacijo do 29.477 milijonov dolarjev, kar je preseglo celo najbolj optimistične upe vlade same. S tem se je vlada rešila odplačevanja zunanje-ga dolga za do konca 2002 v višini 7.000 milijonov dolarjev.

Seveda to ni zmaga, to je le premirje in zelo drago premirje. Zato je pametno, da se zavedamo, da zamenjava sama po sebi razen odloge dolga ne reši nobenega drugega problema. Vse zavisi od vprašanja, kakšne dodatne ukrepe bo podvzela vlada. Zelo lahko se zgodi, da euforija ob zamenjavi traja komaj dva meseca, kot je trajalo veselje nad „oklopnostjo“ (blindaje), ki se je razblinilo hitreje, kot pa so s sten padli plakati, ki so tuja posojila slavili in jih prikazovali kot rešitev vseh naših problemov.

In pravimo, da je to premirje drago, ker je vlada za ta nova posojila (zamenjava ni nič drugega kot to) plačala prekleto drage obresti, ki v končni fazi dosežejo 16% letno, kar je 10% več, kot za enaka posojila plačujejo Združene ameriške države.

Če bo uspeh kratkoročen ali dolgoročen, pa v prvi vrsti odvisi od tega, kako bo vlada podprla reaktivacijo notranje proizvodnje. Država je finančno v boljšem stanju kot prej, a gospodarsko se položaj ni nič spremenil. Bogastvo in uspešnost neke države sta odvisni od njene zmožnosti proizvajati dobrine in storitve (bienes y servicios) in v to mora sedaj usmeriti vlada vse sile, da industrialcem omogoči razmah in rast.

A to je šele prvi korak. Kaj malo bi pomagalo, če bi podjetniki proizvajali na debelo, svojih izdelkov pa ne bi mogli prodajati. Dve poti sta na razpolago: izvoz ali domača prodaja, in obe se morata dopolnjevati, zlasti še, ker sta obe zelo težavni. Po eni strani je argentinska kompetitivnost na mednarodnem trgu prizadeta zaradi visokih domačih stroškov in valutne prevrednote argentinskega pesa, domači trg pa je zamrznjen zaradi sorazmerno nizkih plač in hude brezposelnosti. Vladna denarna pomoč je torej bistvena tako za izvoz kot za razmah domačega trga. Če se sredstva, ki jih vlada zaradi zamenjave začasno prihrani, namenijo v razmah domačega trga (kredit, zaposlitev v javnih delih, itd.), je uspeh mogoč. V nasprotnem primeru pa bomo prišli iz dežja pod kap. Večina opazovalcev pa misli, da je to zadnja priložnost, da se Argentina izkoplje iz sedanje krize. Vsaka poznejša rešitev bi bila še dražja in bolj krvava.

NEVARNO OROŽJE

Seveda govorimo o aferi okoli orožja in smodnika, ki ga je država pod Menemovo vlado tihotapila v Ekvator in na Hrvaško. Zapisali smo že, da je v arestu tudi bivši minister Erman Gonzalez, in se vedno bolj zapleta položaj še drugim, med njimi bivšemu vrhovnemu poveljniku vojske (general Balza) in samemu bivšemu predsedniku države.

Menem je prvo posledico že grenko občutil, ko je moral pred sodnikom podpisati prošnjo, da lahko zapusti državo in odide na poročno potovanje v Sirijo. Sedaj pa se vedno bolj pogosto govori, da bo arest padel tudi nanj. To je sklepati iz zadržila tako predsednika de la Rue kot bivšega guvernerja provin-ce Buenos Aires, Duhaldeja. Izjave padajo v smislu, da ustavno življenje ne bo trpelo, če sodišče končno Menema postavi v preizkvalni zapor.

Strategija bivšega predsednika je usmerjena proti enemu samemu cilju: preprečiti arest. V tem smislu je Menem zadnje dni tudi prvič vpletel v zadevo ameriško vlado, ko je v nekem televizijskem programu dejal, naj v zadevi orožja sodnik vpraša tudi zunanje ministrstvo ZDA, ki je (kot vemo) takrat pomežiknilo Argentini, naj proda Hrvatoma potrebno orožje. Sodnik Urso se je že obrnil na Združene ameriške države, a s prošnjo, naj mu pošljejo podatke o nekem tajnem bančnem računu, kamor naj bi bil šel denar podkupnine v tej zadevi.

Da smo si na jasnem: tukaj se ne osporava, da je Argentina prodajala orožje Hrvatski, temveč dejstvo, da je to delala prikrito, da ni jasno, koliko denarja je za to prejela, in zlasti se raziskuje, če ni del tega denarja šel v privatne žepe. Odenki tega glavnega vprašanja pa so številni in raznovrstni. Ne zadnji je možnost, da bi veleeksplzija v tovarni orožja in smodnika v Rio Tercero bila direktno povezana s to zadevo.

NIZEK POLET

V trenutku, ko pišemo te vrstice, tudi še ni jasno, kako se bo zaključilo vprašanje letalskega podjetja Aerolineas Argentinas. V lasti španske državne družbe je dejansko v stanju intenzivne nege. Brez lastnih letal, brez dobre podjetniške strategije in popolnoma v službi španskih interesov, je pred konkurzom.

Zadeva je enostavna: po privatizaciji novi lastniki niso pokazali nobenega interesa ohraniti jo pri življenju. Španci so tedaj kupili več latinskoameriških letalskih družb z edinim namenom, da zasedejo njihove zračne poti in jih prevzamejo za svojo družbo (Iberia).

Nekaj teh družb je brez večjih kriz odšlo na oni svet (seveda figurativno, pa ne ravno v nebesa). Primer argentinske družbe se je zapletel zaradi hudega odpora domačih sindikatov. A tudi v tem si niso edini in problem je večji, ker je kar sedem sindikatov, ki se v zastopstvu različnih sektorjev uslužbenstva pogajajo z lastniki.

Resno gledano, je položaj skoraj brezupen. Če bodo uslužbenci pristali na nove delovne pogoje, kjer bodo trpele tudi njihove plače, je še možen izhod. V nasprotnem primeru pa bo kondor (nekdanji simbol argentinske letalske družbe), za vedno ostal na tleh.

STAVKE IN POSTAVKE

Da je mera težav polna, sedaj vodja upornih sindikatov Moyano napoveduje splošno stavko za ta petek, 8. junija. Kot običajno v teh primerih, je uspeh odvisen od transporta: če bo prevoz, bodo ljudje šli delat, če ne, ostanejo doma. Ker pa transportni sindikati spadajo v sklop uporne CGT je nevarnost hude stavke precejšnja.

Ali Moyana res tako skrbi usoda delavcev? Poteza je bolj politične narave. S temi stavkami namreč sindikalizem popolnoma nič ne izboljša stanje delavstva, ker se vlada na te izraze upora ne ozira, še manj pa še minister Cavallo. Pač pa dan izostanka na delu uslužbenca hudo prizadene, ker jim odštejejo izostanek pri plači in marsikdo tudi izgubi nagrado za redno prisotnost, ki je važen in potreben del plače.

Slovenci v Argentini

41. obletnica v San Martinu

V nedeljo, 20. maja smo praznovali 41. obletnico Slovenskega doma San Martin. Zgodaj zjutraj smo se zbrali na boulevardu, kjer nas je že čakala občinska godba in povezovalce slovesnosti Viktor Leber. Po kratkem nagovoru predsednika doma Andreja Rezelja, sta nastopila govornika: odpravnik poslov veleposlaništva Republike Slovenije Tomaž Kunstelj in sanmartinski župan dr. Ricardo Ivoskus. Nato so vsi trije vsadili mlado lipo, v znak rastoče slovenske skupnosti, ki ima globoke korenine v Argentini, in položili spominske vence pred slovenskim monolitom.

Vsi skupaj smo odšli v kapelo Presvetege Srca Jezusovega in prisostvovali maši, katero je daroval msgr. dr. Jure Rode za vse žive in rajne rojake iz San Martina. Pel je sanmartinski zbor pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic.

Sledilo je slavnostno kosilo v živahni družbi zastopnikov domov, povabljenecv in rojakov doma.

Akademija se je pričela zgodaj popoldan s povezavo Helene Žužek. Po uvodnem govoru predsednika doma sta sledila pozdrava Tomaža Kunstelja in predsednika Zedinjene Slovenije Toneta Mizerita. Nato

Predsednik Rezelj in župan Ivoskus zasajajo slovensko lipo

smo prisluhnili slavnostnemu govoru Darinke Zorec. Podala nam je lepe in zanimive misli pod geslom: „Pozdravljena, Slovenija, včeraj, danes, jutri!“

Sledil je nastop učencev Rožmanove šole z igro „Modra vrtnica“ v režiji Lojzeta Rezelja. Scenografija je bila delo Tončija Pavliča. Pri izdelavi so mu pomagali starši nastopajočih učencev.

Po nastopu smo podelili dve spominski

Kaj vse delajo v Mendози

Življenje slovenske skupnosti v Mendози je zelo razgibano, o čemer pričajo tudi številne prireditve v sklopu Društva Slovencev. Letos so doslej imeli že pustno veselico, pričetek pouka šolskega tečaja Sv. Cirila in Metoda. Praznovali so veliko noč, imeli skupno kosilo in tombolo; sledilo je kreolsko kosilo z nastopom Mladinskega okteta in ansambla Los Chañares ter nastopi kreolskih jahalnih spretnosti in končno slovensko romanje in občni zbor Društva Slovencev. O marsikateri teh prireditvah smo posebej poročali v Svobodni Sloveniji. V letošnjem letu pa je predvideno še mnogo drugih, ki bodo na sledeče datume:

3. 6. Spominska proslava žrtev revolucije in druge svetovne vojne.

10. 6. Srečanje na trgu Republike Slovenije.

17. 6. Procesija sv. Rešnjega Telesa.
23. 6. Spominski koncert ob 40 letnici smrti ravnatelja Marka Bajuka.
24. 6. Deseta obletnica Slovenske države.

Julija: Zimske počitnice - Mladinsko taborjenje.

29. 7. Kolone v Slovenskem domu.

Avgusta: Obisk škofa Alojzija Urana.

12. 8. Otroški dan.

19. 8. Obletnica Društva Slovencev v Mendози.

23. 9. Družabno kosilo - Pomlad.

Oktober: Žegnanje, sv. maša in kosilo.

Decembra: 50. obletnica Slovenskega tečaja sv. Cirila in Metoda.

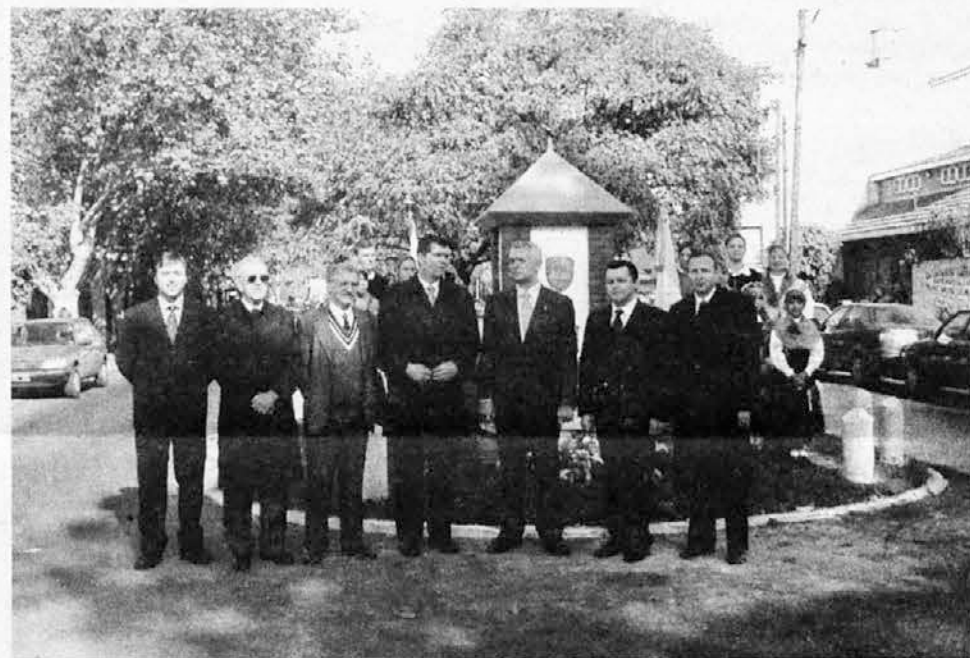
Predvideni so tudi obiski, gostovanja rojakov in letne zaključne prireditve. Kot vidimo, v Mendози res ne bo dolgčas.

plošči: Saši Golob Hartman v priznanje vsega dela in požrtvovalnosti skozi dolga leta v slovenski šoli; nato pa odpravniku poslov na veleposlaništvu Tomažu Kunstelju v spomin na rojake iz San Martina. Sledila je prosta zabava.

Staršem, rojakom in povabljenecem, ki so se odzvali praznovanju naše obletnice in vsem, ki so sodelovali pri pripravi: Najlepša hvala!

HZ

Fotografije: Marko Vombergar

Ob slovenskem monolitu. Od leve: podpredsednik doma Tomaž Filipič, arh. Marijan Eiletz (zamisli monolita), predsednik ZS Tone Mizerit, odpravnik poslov veleposlaništva Tomaž Kunstelj, župan občine San Martin dr. Ricardo Ivoskus, predsednik doma Andrej Rezelj in okrajni dušni pastir Franc Šenk

Slovensko šolstvo v letu 2000

ALOJZIJEVA PROSLAVA 2. JULIJA 2000

Proslavo na čast mladinskemu zavetniku sv. Alojziju v Slovenski hiši msgr. Antona Oreharja smo začeli s sveto mašo, ki jo je daroval delegat Jože Škerbec in nam posredoval v mašnem nagovoru misel o jubilejnim letu in o Svetem Rešnjem Telesu.

Po maši smo se poklonili pred spomenikom žrtvam vojne in revolucije. Učenka in učenec Baragove šole: Marjana Bošnjanič in Matjaž Sušnik sta v narodnih nošah položila pred spomenik prižgano svečko in slovenski šopek. Učenci Baragove šole so recitali Balantičovo pesem „To jutro“. Spominske besede je spregovoril šolski referent, se zahvalil mučencem, ki so pred desetimi leti s svojo molitvijo Vsemogočnemu priprosil, da je bila Slovenija rešena grozot vojne. Delegat katehet Jože Škerbec je opravil molitve, vsi skupaj pa smo zapeli pesem: Moja domovina!

V dvorani so sedanji in bivši učenci Jurčičeve šole zaigrali igro Daneta Zajca, Kralj Matjaž in Alenčica.

SLOMSKOVA PROSLAVA 23. SEPTEMBRA 2000.

Spomin na očeta slovenskih šol blaže-

nega škofa Antona Martina Slomška smo začeli z mašno daritvijo. Daroval jo je za vse pokojne katehete in učitelje delegat slovenskih dušnih pastirjev msgr. dr. Jure Rode in v duhovni misli govoril o našem zavetniku.

Srečanje smo nadaljevali v dvorani škofa Gregorija Rožmana. Šolski referent se je zahvalil prelato Jožetu Škerbcu za šestletno delo in sodelovanje s šolskim odborom Zedinjene Slovenije in z dobrimi željami pozdravil novega delegata msgr. Jureta Rodeta. Dan Slomškove smrti je naš učiteljski dan. V znak hvaležnosti je šolski referent izročil vsem, ki poučujejo v naših šolah, rdeč nagelj. Kot spomin na pokojne katehete in učitelje pa smo položili šopek rdečih nageljev pred podobo Marije Pomagaj!

Sledila je igra „Bedak Pavlek“ v izvedbi učencev Balantičeve šole. Režirala je Nevenka Godec Zupanc, sceno pa je pripravil Tone Oblak s pomočjo staršev otrok.

ZAČETNA PRIREDITEV OSNOVNIH ŠOL 18. MARCA 2000

Srečanje smo začeli s sveto mašo, ki jo je daroval na čast svetemu duhu za pokojnega kateheta prelata Jožeta Škerbca in za

pokojne katehete in učitelje delegat prelat dr. Jure Rode. Poleg oltarja so se postavili zastavonoše vseh šol s slovensko zastavo in zastavonoše z argentinsko zastavo.

Po sveti maši smo nadaljevali slavje v dvorani škofa dr. Gregorija Rožmana. Z zastavami pred odrom smo zapeli argentinsko in slovensko himno. Vse navzoče je pozdravil šolski referent, predsednik Zedinjene Slovenije dipl. častnikar Tone Mizerit pa je spregovoril staršem in šolarjem spodbudne besede.

Igro „Modra vrtnica“ Kristine Benkove so odigrali učenci Rožmanove šole, režiral je Lojze Rezelj. Tonči Pavlič s sodelavci pa je pripravil scenarijo. Pred dvorano je bila razstava ročnih del in fotografije s Kolonije.

Vse tri prireditve so bile dobro obiskane. Izvedba iger je bila odlična. Kako številni so sodelavci, ki pripomorejo k uspešnim nastopom, je razvidno iz gledališkega lista, ki ga pripravi nastopajoča šola. Pomoč staršev pri pripravi je lep znak sodelovanja s šolo.

Na vseh prireditvah skrbi za zvok in luči Damijan Ahlin, Marija Slabe pa o njih poroča v Svobodni Sloveniji.

PRVO SVETO OBHAJILLO V SLOVENSKI HIŠI 1. OKTOBRA 2000.

Eno najbolj obiskovanih srečanj v Slovenski hiši je prvo sveto obhajilo. Cerkev

in dvorani se napolni s starši, sorodniki in prijatelji. 43 šolarjev prvoobhajencev. Šola in učiteljstvo sodeluje pri slovesnosti. Sveto mašo je vodila Rožmanova, petje pa Prešernova šola. Učiteljice prvoobhajencev pa so jih spremljale med slovesnostjo.

IZLET 28. OKTOBRA 2000

Letni izlet slovenskih šolarjev je bil na Pristavo župnije Marije Kraljice v Glewu. Udeležilo se je 356 otrok in 58 spremljevalcev. Izlet smo začeli s sveto mašo in duhovno mislijo Janeza Cerarja, petje je vodila Mojca Prešeren Jelenčeva, berilo je brala Magda Gasar Češarkova.

Popoldanske igre je pripravil Groznik Karl s sodelavci: Mehle Miriam, Mehle Andrej, Šenk Stanko, Zupanc Gabrijel, Emi Marušič, vsi iz San Justa, in Veronika Berčič (Slovenska vas).

Že več let g. Janez Petek posreduje pristavo župnije Marije Kraljice v Slovenski vasi slovenskim šolam za letni izlet. Letovišče obsega 5 hektarjev z igrišči za razne igre; dvorano in park z mizami in klopki, kar je ograjeno in ni nevarnosti, da bi se kak otrok izgubil ali zašel kam drugam. Na dan izleta je letovišče zaprto; čeprav je vzdrževanje letovišča združeno z velikimi izdatki, ga mi uporabljamo brezplačno.

Nadaljevanje prihodnjič

+ Janez Malenšek

29. aprila je v buenos-aireskem predmestju Long-champs umrl slovenski duhovnik Janez Malenšek v 81. letu starosti.

Po težkem življenju med komunistično revolucijo v Sloveniji se je umaknil v Avstrijo. V duhovnika je bil posvečen v Švici. V Argentini je prišel skupaj s pokojnim duhovnikom Lojzom Urbančem (njegova dva nečaka sta tudi duhovnika v Tucumanu, prelat Lojze Urbanč je rektor tamkajšnjega semenišča).

Pokojni Malenšek je najprej začel delovati v Mendozii, nato pa v Lomas de Zamori, kjer je začel župnijo v Carrazi. Nato je prišel v Tucuman, kjer je preživel nad dvajset let kot župnik v kraju Choromoro.

Tam se je udeleževal predvsem kot misijonar, kajti njegovo glavno delo je bilo obiskovati Indijance, raztresene po vsem obširnem območju župnije. Večkrat na leto je zajahal konja, ker drugače ni mogel po strmih in zapuščenih poteh, in se odpravil za kak teden na gore med zapuščene domačine, kjer je opravljal duhovno oskrbo. Pred leti je dalj časa objavljaval v sever-

noamerikem mesečniku Ave Marija svoje spomine na to utrudljivo delo med Indijanci, kjer je vpletel marsikatero anekdoto in prikazal duhovno in telesno zapuščenost tistih Indijancev. Spomini bi bili vredni ponatisa v knjigi, ker je edino tako delo kakega našega duhovnika. Lahko bi ga primerjali s salezijancem Perniškom, ki se je tudi udeleževal pred pol stoletja med Araukanci.

Zaradi zdravja je Malenšek moral zapustiti sever in se preseliti v Buenos Aires. Živel je v Rožmanovem zavetišču, obenem pa ga je župnik msgr. Mirko Grbec v Longchampsu prosil za pomoč, ki jo je nudil predvsem v San Antonio de Padua.

Pogrebno mašo je vodil krajevni škof v Lomas de Zamora msgr. Desiderio Collino skupaj z devetimi duhovniki, nakar je bil pokojni Malenšek pokopan na pokopališču Don Orione v Claypulu.

Neutrudnemu duhovniku in prijatelju najbolj zapuščenih indijancev podeli Bog večno srečo!

Lojze Sedej - 90 letnik

18. maja 2001 je naš znani javni delavec, predvsem pa dolgoletni organizator raznašalske mreže slovenskega tiska v Argentini, med njimi tudi našega tednika „Svobodne Slovenije“, v prejšnjih letih vsakoletnih Zbornikov-koledarjev in drugih izdanja založb, praznoval devetdesetletnico življenja. Naj se mu takoj v začetku iskreno zahvalimo za njegovo zastojno delo skozi več kot petdeset let in mu zaželimo še mnogo zdravih let in življenjskih moči.

Rojstni kraj našega slavljenca je poznani Šentjošt nad Kranjem, kjer so v preteklem stoletju naši politični in kulturni delavci kovali usodo našega malega naroda, ki je pred desetimi leti dosegel mednarodno priznanje svoje državne suverenosti. To so bili Janez Evangelist Krek, ki je vsako leto prirejal socialne tedne na tej romarski gori, pozneje politični vodja Slovencev dr. Anton Korošec, pisatelj Franc Saleški Finžgar in drugi javni delavci in voditelji, s katerimi je mladi Lojze, mežnarjev sin in pomočnik v domači gostilni, prihajal v stik in so vplivali nanj, da je tudi on začel pomagati v političnem taboru katoličanov. Zaradi tega je bil med vojno po komunističnih partizanih, ki so se vrgli predvsem po vernih ljudeh, tudi on obsojen na smrt, jim ušel in se zatekel na Predarlsko, kjer je preživel konec vojne.

Od tam je šel domov, pa se takoj zopet zatekel v begunsko taborišče Lienz in nato v Spittal. Februarja leta 1949 je z ženo Albino prispel kot begunec v Argentino in se takoj zaposlil kot mojster v tekstilni industriji. V Ramos Mejiji si je z ženo zgradil dom, kjer še danes kot vdovec preživlja svoja visoka leta.

Poleg svojega doma pa mu je najbolj pri srcu naš skupni dom - Slovenska hiša, za katero je naredil nič koliko potov, ko je nabiral prostovoljne prispevke med rojaki, pa žrtvoval nič koliko ur na sejah ob graditvi in do danes pri njenem vzdrževanju.

Vseskozi je tudi član dobrodelne ustanove Vincencijeve konference, po kateri skuša poiskati pomoč našim revnim rojakom.

Leta 1946 je še v taborišču pristopil kot član v slovensko Katoliško akcijo in ostal do danes njen neumorni član in desetletja tudi član Osrednjega odbora.

Ko ga teden za tednom vidimo, kako odnaša iz naše uprave pakete „Svobodne Slovenije“ kljub svojim letom, da jih potem raznosi in razdeli po svojem okolišču, se nam utrne misel zahvale Bogu, da nas je obdaril s takimi požrtvovalnimi ljudmi, med katerimi je g. Lojze gotovo izreden. Hvala mu in še na mnoga leta!

Skrbimo za zdravje

Pijmo pravilno!

Metka Mizerit

Kakor smo že omenili v prejšnjem članku, potrebuje naše telo za pravilno delovanje 2 litra tekočine na dan. Kako naj se hranimo, da dopolnimo to količino?

Predvsem je važno, da uživamo mleko, mineralno ali navadno vodo, čaje in sadne ter rastlinske sokove. V jeseni in pozimi imamo na razpolago citrone: pomaranče, mandarine, limone, grenivko (pomelo), ki vsebujejo veliko soka. Lahko si pripravimo mešani napitek, kateremu dodamo sladkor po okusu. Vse to sadje vsebuje precejšno količino vitamina C, ki nas ščiti pred prehladom in drugimi boleznimi (gripo, angino itd.). Tudi razni čaji so priporočljivi, posebno zeliščni (tudi mate), ki jih lahko pripravimo zjutraj in jih imamo na razpolago ves dan. Važno je, da dovolj pijemo predvsem poleti, ko se zaradi vročine potimo in potrebujemo več tekočine.

Ne pretiravamo s pitjem kave, posebno v poznih večernih urah. Kavo pijemo za zajtrk, po kosilu, ne pa zvečer, ker je poživilo in nam krati spanje.

Podobno je tudi z drugimi brezalkoholnimi pijačami kot coca colo itd.; dajmo prednost mineralni vodi.

Kaj pa alkoholne pijače? Danes so v navadi poleg vina tudi pivo in žgane pijače. Kot pravi ljudska pesem: „En glažek al' pa dva, to nam korajžo da ...“ Zmerna količina alkohola ima na organizem lahko pozitivne učinke. Vino, predvsem rdeče, pravijo, varuje pred infarktom. Vendar moramo paziti na količino alkohola, ki ga uživamo. Dva kozarca vina na dan je meja za moške, za nežni spol je meja en kozarec. Vino naj bi pili počasi med jedjo, pri kosilu ali večerji, nikoli na prazen želodec.

Tisti, ki vozijo, naj se vzdržijo uživanja alkoholnih pijač, ker alkohol v krvi že pri nizki količini zmanjšuje reflekse: pozornost popušča, oči ne zmorejo natančno zaznati premikanja, usklajenost gibov popušča in tako lahko pride do prometnih nesreč.

Redno čezmerno uživanje alkohola vodi v odvisnost, ki ima tragične posledice za osebo, ki je alkoholik, pa tudi za vso njegovo družino.

Želodec in prebavila se najprej srečajo

z alkoholom. Čezmerno uživanje lahko povzroči vnetje sluznice, ki se pogosto spremeni v rano na želodcu ali dvanajstniku.

V veliki nevarnosti so jetra, kjer alkohol lahko povzroči tumor, predvsem pa cirozo jeter. To je huda kronična bolezen.

Zlasti so hude posledice alkohola na srce, ker oslabi srčna mišica.

Centralni živčni sistem pa je največja žrtev alkohola. Posamezne živčne dejavnosti izključuje drugo za drugo, dokler ni popolnoma omrtven.

Alkohol je še posebno škodljiv v nosečnosti, kajti zaužita količina alkohola se prenese na zarodek; otrok se lahko rodi z različnimi anomalijami.

Še nevarnejše je pitje alkoholnih pijač pri mladih ljudeh. Ti lahko kaj hitro padejo v alkoholizem, ki je usodnejši kot pri odraslih. Hitreje napreduje in povzroča težje telesne, duševne in vedenjske poškodbe. Tudi zdravljenje je težavnejše.

Dr. Ramovš nam v svoji knjigi „Alkoholno omamljeni“ da tele nasvete, da iz zmernega pitja ne bi zašli v zasvojenost z alkoholom:

- Bodi zmeren - srce in pamet sta dragocenejša kot pivski užitek ali prepoln želodec.

- Ne pij, kadar si v zagati ali notranji stiski. To je beg pred stvarnostjo v omamo - človek si, spoprimi se z njo!

- Ne pij, če te mika cenen pivski užitek.

- Potrudi se za zdrave radosti, ki jih v življenju ne manjka!

- Ne navadi se gasiti žeje z alkoholno pijačo! Telo potrebuje tekočine, ne strupa!

- Ne pij na prazen želodec!

- Takoj se umakni iz pijane družbe!

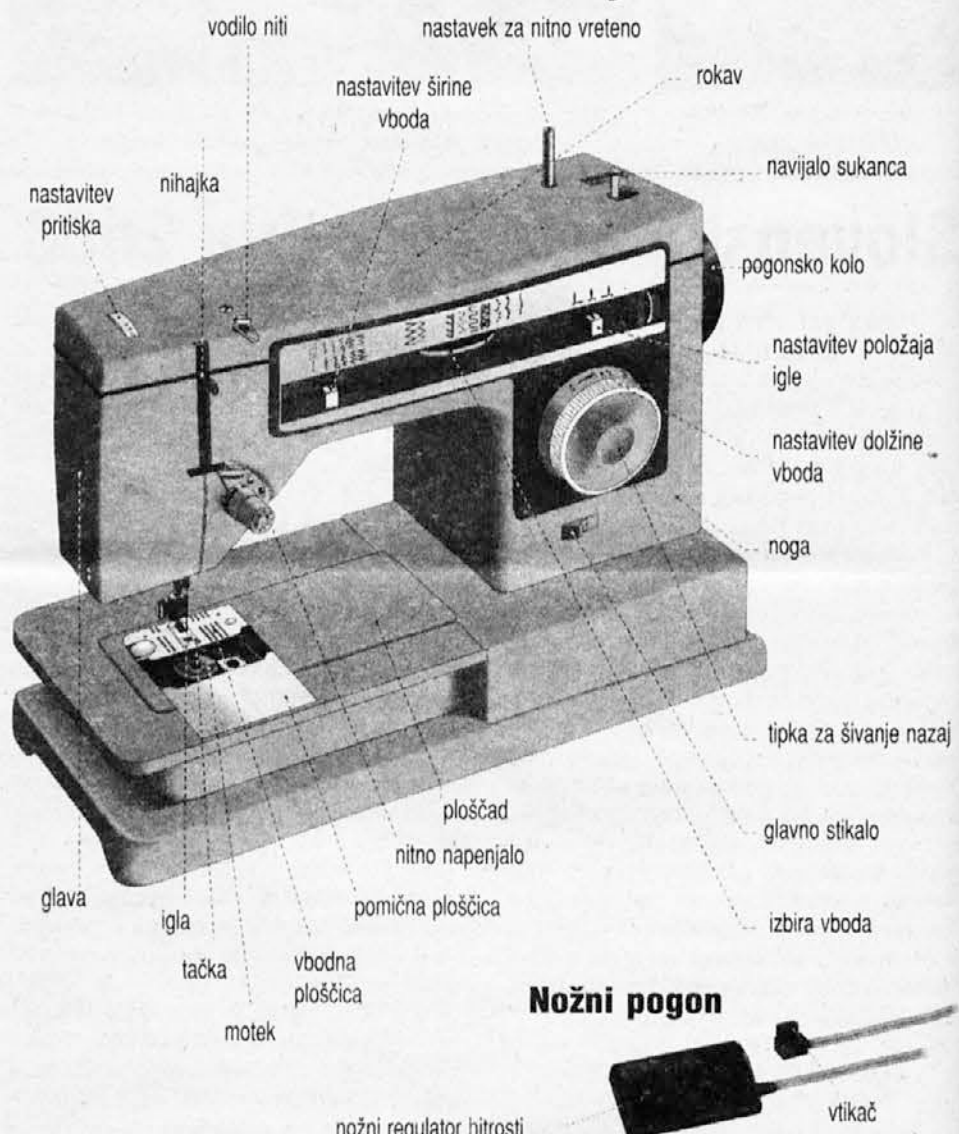
- Spoznaj sebe in alkoholizem ter imej odprte oči za „črno kroniko“ njegovih posledic okrog sebe!

- Ne pozabi na pristna domača praznovanja in družbena srečanja!

Če se boste držali teh pravil, se ne boste nikoli opili in najbrže se nam ni treba bati, da bi od zmernega pitja prišli v odvisnost.

Jezikovni kotiček

Šivalni stroj

Nožni pogon

nožni regulator hitrosti

vtikač

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

MEDVEDKA SE VRAČA

Na Južnem Tirolskem, kjer si strokovnjaki prizadevajo, da bi znova naselili rjavega medveda, triletni slovenski medvedki Vidi ni všeč. 70 kilogramov težka žival ima namreč domotožje in se vedno znova vrača v Slovenijo. Tu so jo ujeli pred dvema tednoma in jo prepeljali v severnoitalijanske Alpe. Vida pa se je po tem odločila, da se vrne domov. Aktivisti za zaščito živali so s pomočjo oddajnika, s katerim je opremljena, lahko le nemočno sledili, kako medvedka na poti domov prečka avtoceste in mostove. „Čudovita žival, visoko inteligentna in zelo zvita,“ je medvedko opisal veterinar Edoardo Lattuada. Zaenkrat še ni odločeno, ali bodo Vido ujeli in jo prepeljali nazaj v nacionalni park Adamello-Brenta na Južnem Tirolskem.

POTRZEN!

V Sežani so pripravili tradicionalni nabor. Krašenje vozov je eden izmed običajev in se prenaša iz roda v rod. Običaj izvira še iz časov Marije Terezije, z njim pa so slovenski fantje dokazovali pripadnost slovenskemu narodu. Načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Ladislav Lipič in državni sekretar na ministrstvu za obrambo Tomaž Čas sta se sestala tudi z župani občin Sežana, Divača, Komen in Hrpolje-Kozina. Osrednji namen njunega obiska je bil sicer sodelovanje in večja podpora fantom, ki se odločijo služiti vojaški rok v SV.

MATURANTSKI PLES ZA GUINNESSA

Več kot 4000 slovenskih maturantk in maturantov je v središču Ljubljane na Slovenski cesti, od Šubičeve ulice do Bavarskega dvora, zaplesalo slavnostno četvorko, tradicionalni maturantski ples. S tem dejanjem so postavili svetovni rekord in iz-

polnili pogoje za vpis v Guinnessovo knjigo rekordov v kategoriji skupinskega sinhronnega plesa. Organizatorji tega dogodka, plesna šola Urška, podjetje Gyrus in Urad za mladino RS, verjamejo, da bi le-ta lahko postal osrednji tradicionalni zaključek šolskega leta vseh slovenskih maturantov.

DAN TAJNIC

V Portorožu so se sklenili osmi dnevi strokovnega izpopolnjevanja tajnic, katerih se je udeležilo 700 tajnic in poslovnih sekretark iz vse Slovenije. Tajnice so na tridnevem izpopolnjevanju na posameznih predavanjih in šestih različnih sekcijah pridobile znanja s področij komunikacije, informatike, organiziranja dela v pisarni in osebne rasti. Na slovesnosti ob dnevu tajnic Slovenije so za tajnico leta 2001 razglasili Jožico Trobec Gračanin, tajnico dekana Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani.

SCT V UKRAJINI

Največje slovensko gradbeno podjetje SCT je sodelovalo pri prenovi mednarodnega letališča Boryspil v Kijevu, ki so ga že slovesno odprli. SCT, ki je pred leti uspešno zgradilo tudi letališče v Sočiju ob Črnem morju, je pri obnovi največjega ukrajinskega letališča Boryspil opravil 31 odstotkov gradbenih del v skupni vrednosti 35,6 milijona mark, obnova celotnega letališča pa je stala 200 milijonov mark.

PRODAJAMO AERODROM

Za javno dražbo, na kateri bo mestna občina Maribor v ponedeljek prodajala 85 odstotkov poslovnega deleža v družbi Aerodrom Maribor, vlada med potencialnimi kupci veliko zanimanje. Za sodelovanje na dražbi se je prijavilo devet podjetij, od tega sedem iz tujine.

PRVAKI SO MARIBORSKE VIJOLE

Mariborčani so zmagovalci državnega nogometnega prvenstva v sezoni 2000/2001. V zadnji tekmi 33. kroga lige Si.Mobil sta se v Ljubljani Olimpija in Maribor Pivovarna Laško razšla z neodločenim izidom 1:1 (0:0). Mariborčani so tako ubranili dve točki prednosti pred Olimpijo in osvojili peti zaporedni naslov državnih prvakov.

V LA PLESIH SPET PRVI

S 76. angleškega prvenstva „Blackpool dance festival“ se Andrej Škufca in Katarina Venturini vračata kot zmagovalca. V latinskoameriških plesih sta premagala vso svetovno elito, kar je odlično izhodišče za svetovno prvenstvo, ki bo letos novembra v Ljubljani. Tam bosta Slovenijo zastopala tudi Matej Krajcar in Janja Lesar, ki sta se tokrat uvrstila v polfinale. V kategoriji do 21. let sta se Miša Cigoj in Anastazija Novožilova uvrstila na tretje, Matic in Lena Pavlinič pa na šesto mesto.

SLOVENSKI JADRALCI

Slovenska jadralka Tomaž Čopi in Mitja Margon sta na zadnji, 13. regati preizkušnje svetovnega pokala v nizozemskem Medembliku v razredu 470 dosegla šesto mesto, kar je bilo na koncu dovolj za skupno deveto mesto. V istem razredu sta se Karlo Hmeljak in Gregor Lisjak morala zadovoljiti s 34. mestom. Sestri Janja in Alenka Orel sta bili 17., kar je na koncu zadostovalo za skupno 11. mesto.

MAJCEN SPET SUSPENDIRAN

Mednarodna plavalna zveza (FINA) je vnovič suspendirala slovenskega plavalca

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI,

Duhovno življenje junij-julij 1951

Članki: škof G. Rožman Z Marijo skoz življenje, dr. Alojzij Odar Žrtve morajo biti..., dr. Ignacij Lenček Kino da ali ne, Avgust Horvat Razporoka - rak rana 20. stoletja, dr. Franc Gnidovec Socialni pomen zakramentov, Anton Merkun Glagolsko bogoslužje.

Proza: Zemlak, Radoš.

Pesmi: Sl. Srebrnik, Igor.

Zaglavja: Fantom in dekletom, Očetom in materam, Po katoliškem svetu, Med izseljenci, priloga Katoliški misijoni in Božje stezice. Dr. I.L. se s posebnim člankom spominja srebrne maše prelata dr. Odarja, rektorja semenišča.

VIČANI

to je vsi priseljenci iz fare sv. Antona Padovanskega na Viču pri Ljubljani (Vič, Rožna dolina, Glince, Tržaška cesta, Log,

Slovenija moja dežela

Stara pravda

Plemiči so se skušali izviti izpod vladarjevega nadzorstva, hoteli so iz tlačanov iztisniti čim več, živeti bolje. Pa tudi cesar je hotel od plemičev več davkov, ti pa so jih izžemali iz kmetov. Za časa turških napadov je cesar nalagal kar naprej davke za protiturško vojsko, zato je moral biti prijazen do graščakov, ki so tako postajali samosilniki na svojih posestvih. Zahtevali so od tlačanov več, kot je bila stara zapisa na navada. Od njih so zahtevali denar ob vsaki priliki, ob smrti, dedovanju, prevzetju kmetije, poroki itd. pa še več. S kmeti so začeli postopati kakor s sužnji, zahtevali so večje dajatve, kakor je bilo zapisano, zapirali kmete za malenkosti in tudi jih pustili umreti v ječah, posiljevali so njihove hčerke, itd. Sicer je bilo nekaj izjem, a večina graščakov se je tako obnašala. Kmetje so se pritoževali pri oblasteh, pisali pritožbe do samega cesarja in zahtevali „staro pravdo“, t.j. staro pravico. Cesar se ni zmenil zanje.

Tako stanje je za kmeta postalo nevzdržno. Sicer se je to dogajalo po vsej Evropi. Seveda tudi Slovenija ni bila izjema. Zato so se nekajkrat dvignili v upor. To ni bila revolucija, ampak zahteva pravice, za katero so mislili, da jim jo bo dal cesar.

Prvi tak upor v naših krajih je bil leta 1478 na Koroškem. Ker so tista leta Turki večkrat pridrli na Koroško, plemiška vojska pa ni nič naredila, so se kmetje sami začeli organizirati v čete za boj proti Turkom. Istočasno pa so se pričeli pritoževati čez graščake, ker da jih preveč izžemajo. Uprli so se, da če bodo stanovi nalogali nove davke, kmetje ne bodo več opravljali tlake. Grozili so tudi, da se bodo v tem primeru izselili v Italijo ali na Ogrsko, se zvezali s Turki in podobno.

Puntarji so sklicevali shodě po vsem Koroškem, imeli izbrane voditelje, ki so

Igorja Majcena zaradi domnevne zlorabe nandralona. Nandralon se v športu uporablja predvsem za hitro povečanje moči, učinkovit pa je tudi za hitro regeneracijo po obsežnih napornih programih treningov. Sredstvo sodi med prepovedane substance za doseganje športnih rezultatov in je na spisku prepovedanih snovi Mednarodnega olimpijskega komiteja, ki je zavezujoč za vseh 35 mednarodnih športnih panožnih zvez, ki sodijo v družino olimpijskih športov.

Brdo itd) praznujemo god farnega patrona domovinske fare v nedeljo, 17. junija ob 16. uri v cerkvi v Ramos Mejia. Spominsko cerkveno slovesnost bo opravil prijatelj Vičanov dr. Fran Jaklič.

Po cerkvenem opravi prijateljski sestanek v prostorih restavracije Ilirija v Ramos Mejiji, Alvarado 350.

Vsi Vičani prav lepo vabljeni.

Petelin

OBČNI ZBOR DEKLIŠKE ORGANIZACIJE

V nedeljo so zborovala naša dekleta in polagala obračun o svojem delu. Na sestanku so si izbrale nov odbor, v katerem so predsednica Renata Ašič, podpredsednica Pavla Lovše, tajnica Katica Kovač in blagajničarka Lenčka Zupan.

Svobodna Slovenija št 23;
7. junija 1951

Cesarska vojska

pobirali prispevke za upor, hoteli so prevzeti sodstvo v svoje roke in tudi zahtevali, da ljudje sami izberejo svoje župnike. Vendar so samo ostali pri grožnjah, kajti ni bilo nobene kmečke akcije proti plemstvu ali njihovim gradovom.

Plemiči so začeli - kot vedno - počasi zbirati svojo vojsko proti upornikom. A delo so jim olajšali Turki, ko so v številu nad 30.000 prišli na Koroško, kjer jih je čakala kmečka vojska, kakih 600 kmetov in rudarjev. Seveda so Turki z lahkoto premagali in pobili to kmečko vojsko in opustošili njih domove. Za konec pa so še plemiči izredno kruto kaznovali preostale upornike. Prvi slovenski kmečki upor je bil tako zaduščen.

Osebnosti

Smrti: Umrli so v Ciudad Evita **Sonja Logar roj. Klemenčič** (73), v Slovenski vasi (umorjena) **Amalija Vilfan roj. Reberšček** (74) in v Sloveniji **msgr. Vinko Kobal** (73).
Naj počivajo v miru!

Nova diplomanta: Na ekonomski fakulteti državne buensoaierške univerze je končal študije **Valentin Markež** in dobil naslov „contador publico nacional“.

V petek, 11. maja je na Višjem inštitutu za telesno vzgojo (ISEF) v Avellanedi diplomiral **Marko Kocjančič** in postal profesor telesne vzgoje.

Zelimo jima veliko sreče!

POPRAVEK

V št. 18. našega lista je bila pomotoma objavljena napačna informacija, ki se pravilno glasi, da je **8. maja Angela Gorenšek umrla na svojem domu v Adrogué.**

Slovenija in šport

ZDAJ ŠE Z DESKO

Sedem mesecev po spektakularnem smučanju Dava Karničarja z Mt. Everesta je podoben podvig uspel tudi Francozu Marcu Siffredi, le da je ta najvišji vrh na svetu presmučal z desko na snegu. Tisto, kar oba povezuje, je proizvajalec smuči oziroma deske na snegu, saj je obema ta podvig uspel na proizvodih slovenskega izdelovalca smučarske opreme Elana.

UVRSTITEV ROKOMETAIŠČ

Na zadnji, povratni tekmi kvalifikacij za svetovno rokometno prvenstvo v Italiji sta se reprezentanci Slovenije in Makedonije v Nišu razšli z neodločenim izidom 28:28. Ker so Slovenke bile uspešne na prvi tekmi v Ljubljani, ki so jo dobile z 29:22, so se gladko uvrstile na svetovno prvenstvo.

ODBOJKARJI NA EVROPSKO PRVENSTVO

Slovenska moška odbojbarska reprezentanca je v srečanju petega kroga skupine 4 A evropske lige v Slovenski Bistrici premagala Bosno in Hercegovino s 3:0 in dokončno potrdila nastop na evropskem prvenstvu v Ostravi.

ŠAH: ZMAGA NA HRVAŠKEM

Slovenski šahist Dražen Sermek je zmagovalac odprtega šahovskega prvenstva Hrvaške v Pulju. V konkurenci 164 šahistov iz 14 držav je Sermek v devetih dneh vknjižil šest zmag in tri remije ter za pol točke prehitel Madžara Gyulo Saxa ter hrvaške vele mojstre Mladena Palca, Juru Nikolca, Ognjena Cvitana in Nenada Čilavu ter mednarodnega mojstra Davorja Rogiča.

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobila
in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arh. Jure Vombergar - Projekti in vodstvo gradbenih del. Občinski načrti za gradnje brez dovoljenja. Gaona 2776 - (1706) Haedo - Tel.: 4443-7385

Arq. Carlos E. Kostka. Mantenimiento de edificios. Presupuestos sin cargo. Capital y Provincia. Sarandí 148, Capital. Tel/Fax: 4952-8427.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@ciudad.com.ar

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Avenida Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel/Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uradije ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uradije ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uradije ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uradije ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA — PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uradije vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

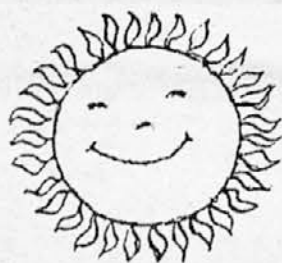
Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

5. junija 2001

1 dolar	254,02 SIT tolarjev
1 marka	110,52 SIT tolarjev
100 lir	11,19 SIT tolarjev

„ŠTEDNJA JE VELIK DOHODEK“

Tako pravi slovenska modrost.
Mi pa Vam svetujemo: vprašajte nas o vseh možnostih varčevanja. Ustanova, ki že 45 let uživa zaupanje tisočev članov.

Telefon za vas: 4656-6565

Glavna pisarna: Bm. Mitre 97 - Ramos Mejía

Od ponedeljka do petka, od 10. do 19. ure.

Obiščite nas!

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

PO FAKSU NA ŠTEVILKO 4307-1953...

Pred desetimi leti smo se vsi veselili samostojnosti, zato pohitimo letos vsi na

PRAZNIK SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

v soboto, 23. junija 2001 v Slovenski hiši

ob 19. uri sv. maša za vse pokojne in žive slovenske javne delavce
ob 20. uri slavnostna akademija v dvorani in prijateljska večerja

Vstopnice po \$ 15 v predprodaji v Slovenski hiši, pri odbornikih slovenskih Domov in v Slogi.

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

SAMOMORILSKI NAPAD

V samomorilskem napadu, najhujšem po letu 1996, je pred diskoteko v Tel Avivu umrlo 18 ljudi, 90 pa jih je bilo ranjenih. Odgovornost za atentat je prevzela skrajna palestinska organizacija Islamski džihad. Palestinski voditelj Jaser Arafat je obsodil napad in dejal, da je pripravljen storiti vse za dosego takojšnje in brezpogojne prekinitve spopadov med Izraelci in Palestinci. Takoj po napadu pa se je sestal izraelski svet za nacionalno varnost, ki je preklical enostransko premirje. Mednarodna skupnost je tragični dogodek v Izraelu ostro obsodila in vnovič pozvala sperti strani, naj ustavita nasilje.

Obvestila

SREDA, 6. junija:

Spominski sestanek Zveze slovenskih mater in žena ob 16.30 v Slovenski hiši. Osební spomini Marije Slabe na 10 let „zlate svobode 1945-1955.“

NEDELJA, 10. junija:

V Slomškovem domu po sveti maši domobranska proslava.

Na Pristavi po sveti maši spominska proslava.

V Našem domu v San Justo ob 13. kosilo društva upokojencev.

ČETRTEK, 14. junija:

Seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije, ob 20. v Slovenski hiši

SOBOTA, 16. junija:

Redni pouk Srednješolskega tečaja, ob 15. v Slovenski hiši.

Mladinska maša ob 19.15 v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

SOBOTA, 23. junija:

Praznik slovenske državnosti s slavnostno večerjo v Slovenski hiši.

NEDELJA, 24. junija:

Procesija Sv. Rešnjega Telesa.

KOT PRIPRAVA NA TURNEJO SLOVENIJA 2001 VAS VABIMO NA TEKMO

C.A. PLATENSE
(4a kategorija)

VS.

SLOVENSKA NOGOMETNA
EKIPA IZ ARGENTINE
"ZEDINJENA SLOVENIJA"

Sobota 9. junija ob 15:30

Crisólogo Larralde 5195 - Capital
PROST VSTOP

Tekma, ki je bila napovedana za 2. junija se ni odigrala zaradi slabega stanja igrišča.

Za smeh

Pri zemljepisu učiteljica vpraša Damijana: „Kje je Koper?“ Damijan odgovori: „Na osmem mestu v prvi nogometni ligi.“

++

„Kupil bi pištolo.“

„Na štiri ali šest nabojev?“

„Samo trenutek, poklicati moram. - Je tam banka? Mi lahko poveste, koliko uslužbencev imate?“

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Presidente: Antonio Mizerit

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

C1407GSR BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841

Telefax: (54-11) 4636-2421

e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Za Društvo Zedinjena Slovenija:

Tone Mizerit

V tej številki so sodelovali še:

Gregor Batagelj, Marko Kremžar,
Marko Vombergar, France Vitrih,
Andrej Lenarčič, Helena Žužek, Metka Mizerit, informativna agencija STA

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke:

v Argentini na ime „Eslovenia Libre“
v inozemstvu na ime „Antonio Mizerit“

Oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POLJSKA CERKEV SE JE OPRAVIČILA JUDOM

Poljska katoliška cerkev se je v ime nu vseh Poljakov opravičila judovski skupnosti za pokol 1800 Judov v mestu Jewabne med drugo svetovno vojno. Poljski nadškof Jozef Glemp je dejal, da se želi Cerkev opravičiti Bogu, predvsem pa žrtvam pokola.

Naj se radujejo, naj se veselijo v Tebi vsi, ki te iščejo.

Zahvala

v 91. letu starosti

je odšla po večno plačilo nam vsem draga

Iva Vivod roj. Pregelj

* 28.02.1910 + 02.05.2001

Iskreno se zahvaljujemo številnim prijateljem, sosedom, znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala vsem duhovnikom in redovnicam, ki so jo obiskali pred slovesom, dr. Juretu Rodetu za podelitev zakramentov, molitve ob krsti, sveto mašo in prisrčen nagovor. Gospodu Janezu Jelencu za poslovljne besede v imenu pristavske skupnosti in vsem, ki ste nam stali ob strani ob težki izgubi.

Sin prof. Tine z ženo prof. Marjano Hribar, brat dr. Srečko Pregelj, sestra dr. Darinka Videčnik-Pregelj, vnuki Marjan, Veronika Vivod-Bertoncelj, prof. Kristjan, prof. Tone in lic. Alenka, svakinje Gabrijela Jurček-Pregelj, Rafaela Demšar-Pregelj in Majda Podgornik-Pregelj, svak Aleksander Videčnik, nečaki inž. Jože in Majda Habinc-Vrečer, inž. Andrej, inž. Tomaž in inž. Marija Pregelj-Kern, Marija Gabrijela Pregelj, Marija Agata Pregelj-Sbarbati in arh. Aleksandra Videčnik-Ternovšek

Buenos Aires, Bariloche, Toronto, Mozirje, Brežice, Celje, Ljubljana